

Čejková, Olga

[Úvodník]

Sacra. 2015, vol. 13, iss. 2, pp. 5-6

ISSN 1214-5351 (print); ISSN 2336-4483 (online)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/137703>

Access Date: 23. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Zachovávali jsme naprosté mlčení. Můj přítel kolem sebe načrtl bambusovou hůlkou, o níž se opíral při chůzi, v jemném písku na zemi kruh, narýsoval v něm několik znaků a poté z něho vystoupil ven. „Vstupte do toho pantaklu, milý příteli,“ řekl mi, „a nevystupujte z něho, dokud se vám nedostane příznivých znamení“ (...) Poté mi řekl krátkou, naléhavou zaklínací formuli, v níž bylo několik slov, jež nikdy nezapomenu. „Odříkejte,“ řekl mi, „toto zaklínadlo pevným hlasem a potom třikrát zřetelně zvolte: Belzebube!“

Tak popsal ve své satirické novele Zamilovaný ďábel¹ (Le diable amoureux, 1. vydání 1772) francouzský spisovatel, královský úředník a člen dijonské Akademie věd a literatury Jacques Cazotte magický rituál vyvolávání ďábla, který započal tajemný příběh lásky šlechtice Alvara k ďáblu vtělenému do podoby krásné ženy.

Magie, čarodějnictví a ezoterní či okultní nauky po staletí budily kontroverze, zájem církve i různých stran politické moci. Ostatně i příběh samotného Cazotta, o němž je známo, že byl jedním z následovníků martinismu – francouzského okultního mystického hnutí – je psán na pozadí Velké francouzské revoluce. Za svou loajalitu vůči králi a obvinění z přípravy kontrarevoluce byl Cazotte roku 1792 popraven gilotinou. Zamilovaný ďábel je jedním z literárních děl, která se, v hranicích literární fikce, inspiroují symbolismem vzešlým ze zájmu autora o okultní nauky a mysticismus. Může sloužit jako pramen vypovídající o možných podobách magické praxe přítomných ve francouzské populární kultuře druhé poloviny 18. stol., stejně tak může být čten praktikujícími jako předchůdce pozdějšího iniciačního románu. Jako inspirace v literární tvorbě sloužil např. o generaci mladšímu představiteli německého romantismu E. T. A. Hoffmannovi.

Cazottův příběh může být jedním z mnoha příkladů toho, jak se rozvíjí individuální zájem o ezoterní nauky na pozadí historických dějů a společenských procesů. Studium magie a ezoterismu může nabývat antropologických přesahů, prameny i pozdější tematická literatura se rovněž stávají předmětem literární teorie a historie.

Toto číslo časopisu Sacra si klade za cíl představit některé přístupy akademického studia magie, čarodějnictví, okultních a mystických proudů či obecně západního ezoterismu. Přinášíme zde studii o okultních aspektech metalové hudby z pera Miroslava Vrzala z Ústavu religionistiky FF MU. Druhá přehledová studie od Andreje Kapcára z Ústavu archeologie a muzeologie FF MU je věnována tématu původu nekromancie v lidské kultuře. Do rubriky Rozhledy zařazujeme rovněž práci studentky religionistiky na FF MU Renaty Seiferové, která se zabývá pojetím čarodějnictví u Margaret Murrayové a Normana Cohna z pohledu metahistorie Haydena Whitea. Přinášíme rovněž rozhovor s francouzským historikem Nicolasem Weill-Parotem, zabývající se tématy, jako jsou historie středověké vědy, astrologie či magie, tedy umění také spojovaná s termínem virtus occulta. Rozhovor vedl v Paříži historik a religionista zabývající se mimo jiné i středověkou magií, Zdenko Vozár.

¹ Citace podle českého vydání Cazotte J. (2001). *Zamilovaný ďábel* (pp. 27–28). Praha: Mladá fronta.

Do čísla zařazujeme rovněž tři tematické recenze – na publikaci W. J. Hannegraaffa Esotericism and the Academy: Rejected Knowledge in Western Culture, na novou publikaci od autora českých příruček o magii J. Veselého věnující se pomezí magii a vědy, která nese název Magie v zrcadle vědy a pseudovědy, a do třetice recenzi knihy Černé slunce: Árijské kultury, esoterický neonacismus a politika identity od N. Goodrick-Clarkea.

Toto číslo našeho časopisu s sebou přináší také několik novinek. Jednak je to změna v koncepci vydávání Sacra, kdy počínaje tímto ročníkem bude vždy vycházet jedno souborné řadové číslo a jedno speciální – tematické. Můžeme již teď prozradit, že další tematické číslo se bude věnovat pohanství.

Zároveň bych s tímto číslem ráda pomyslně „předala žezlo“ šéfredaktorství Miroslavu Vrzalovi, který je již několik let členem redakční rady Sacra a už na přípravě tohoto čísla se výrazným způsobem podílel. Patří mu za to všechno veliký dík.

A nyní již tedy nezbývá než Vám popřát příjemné čtení. Věřím, že Vás naše první tematické číslo časopisu Sacra věnované magii a západnímu ezoterismu zaujme a obohatí Vaše chvíle.

*Za redakční radu časopisu Sacra
Olga Čejková
šéfredaktorka*